

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo q[uod] dictu[m] est ad eunde[m] B. Iob, q[ui]s enarravit cœlo[rum]
rationem & cur saltem nec ip[s]e Moyses describere debuerit ratione[m]
cœlor[um], id est, sancto[rum] ordi[n]es angelo[rum], ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

- Iohan. jz. angelis, quos ornavit idem spūs, nouē ordinibus distinctos. Et quia tunc quoq; eductus est coluber tortuosus, quando dixit dominus, nunc iudiciū est mundi, nūc princeps huius mūdi eijcietur foras: quod tunc futurū erat, quando scriptura ista condebat, non iccirco minus ueg; est, iam tūc de cœlo illum fuisse eductū educatione terrificā, cuius meminit ipse dñs dicens, uidebam satanā, sicut fulgur, de cœlo cadentē. Immo & adhuc tertia uice est educendus idem coluber tortuosus, summæ trinitatis aduersarius: & proinde trino iudicio damnatus atq; damnandus, scilicet in die iudicij, quando fiet illud, quod itidem beato Iob dominus loquitur. Ecce spes eius frustrabitur eū, & uidentibus cunctis præcipitabitur. Nunc uide, quanta res, quanti ponderis actio, q̄ breui, quā parco designata est eloquio, dū dicit, & obstetricante manu eius, eductus est coluber tortuosus, p̄misso, spūs eius ornavit cœlos. Quid nā est obstetricare, nisi nascentes infantulos excipere, & diligenter tractando ad uitā custodire? Cū ergo hæc dicit, mirabiliter creatoris nostri designat, quā habuit uel habet, curam, circa electā creaturā suam, tam angelicā q̄ humanā, propius creaturæ humilitate, sicut scriptum est. Custodiens paruulos dominus, humiliatus sum, & liberauit me. ¶ Iccirco plane & quando cœlos illos ornavit, qui sunt sancti angeli, colubrū tortuosum eduxit, id est, diabolu de cœlo proiecit, ut ablato scādalo faceret pacem & concordiam in sublimibus suis. Et quando cœlos alios, id est ap̄los, ornavit, iccirco colubrū eundem tortuosum eduxit, id est foras eiecit, sicut ipse in euangelio dixit, ut liberati p̄ sanguinem ipsius à scandalo peccati, sciremus & possemus seruire creatori nostro & redēptori. Et quando cœlos omnes, id est sanctos omnes, tam angelos q̄ homines, ita perornabit, ut & angeli iam non habeant negotiū administrandi, sicut administrant, & usq; ad diē illū administrabūt, unde & ap̄lus dicit, nonne omnes sunt administratorij spūs in ministeriis missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis: & homines siue hominum spūs, resumptis corporibus, duplici gloria corporis & animæ remunerentur, iccirco colubrum eūdem tortuosum funditus educet, uidentibus eū cunctis præcipitabitur, ut omnia scandala de regno eius auferātur, pacēq; habeat illa dormitio, de qua itidē ad beatū Iob dictū est. Quis enarrauit cœlorū rationem, & cōcentū cœli quis dormire facit.

¶ Be eo quod dictum est ad eundem B. Iob, quis enarrauit cœlorū rationem et cur saltem nec ipse Moyses describere debuerit rationem cœlorū, id est, sanctorū ordines angelorum, qui primus enarrauit rationes terrarum, generationes filiorum hominum. Cap. XIII.

Quæstio,

Gene. j.

Alia quæstio

Vper fundamentū literæ huius pulcherrimū atq; firmissimū, libenter atq; delectabiliter superædificauimus, quoad possumus cepti sermonis aurū siue argētum aut aliquid preciosorū lapidū ad laudē spūs sancti, qui ornator est eiuſmodi cœlorū. ¶ Sed interim occurrit quæstio, quia quæri potest, cur nullus enarrare debuit eatenus rationem eorūdem cœlorum. Etenim cū dicit dominus, quis enarrabit cœlorū rationem? subauditur, nullus: ego autē sum enarraturus. Deniq; Moyses, qui ante beatū Iob, & literas primas scilicet Hebraicas, deo uel digito describente sibiq; tradente, accepit, fere nihil de illoꝝ ratione cœlorū enarrauit, nisi hoc tantū. Dixitq; deus. Fiat lux, & facta est lux, & uidit deus lucē quod esset bona, diuisitq; lucē & tenebras. Appellauitq; lucē diem, & tenebras appellauit noctē. Hoc ergo quæritur (ut iam dictū est) cur cœlorū rationem nullus eatenus enarrauit, nec saltem ipse Moyses, qui terræ, id est hominis rationem enarraturus, de cœlestibus illis solum hoc breuissime enarrauit, sic incertum, & quasi sub uelamine, ut uix aliqui patrum spiritualium intelligere potuerint, maxime quod pater Augustinus nomine lucis sanctos angelos, & nomine tenebrarum malos angelos designauerit, quorum diuisio, qua dictū est, diuisitq; deus lucem & tenebras, illud indicat iudicium, quod catholica firmiter tenet ecclesia, quia angeli lucis nunquam ulterius in tenebras, & angeli tenebrarū nunquam ulterius in lucem, redituri sunt. ¶ Quisquis istud quærit cur nec ipse Moyses de illis cœlestibus plus siue manifesti⁹ aliquid scripserit siue scribere debuerit, quærat & illud cur de cœlestibus sacramentis scripturus, quæ post illud futura uel facienda erant circa genus humanum, tantum tamquē grossum siue defensum uelamen super faciem suam obduxerit: ut non solum illi carnales filij Israel, qui tunc

qui tunc erant uidentes cornutā faciē eius fugere potuerint, sicut usq; hodie fugiunt illorū posterī, uerū etiam spirituales filiī Israhel, ex quibus sumus & nos, uix aliquatinus tractando & retractando scripturam eius perspicere possimus, quo tendat claritas uultus eius, quo intendat radij cornutā faciei eius. ¶ Quærenti hoc uel illud respondere debemus, quia cœlestia sacramenta portare tunc non poterat totus fere carnalis mundus. Sic enim tunc erat mundus, quasi puer siue adolescentulus lasciuus atq; petulcus, cui pro parte illorum, quibus hereditas promittebatur in semine Abrahamæ quod est Christus, uix posset inueniri pædagogus, qui reprimeret lasciuientes mores eius pœna præsentē, uindicta præsto apparente: ita ut plerorūq; illorū ignis absumeret, terra deglutiret, serpentinus mors deuoraret. Cum igitur talis esset mundus, quomodo illi competeret reuelata facie uel manifestis sermonibus enarrari rationem cœlorum, describi sanctorum ordines angelorū cum & ipsa, quæ ad homines specialiter pertinent, oportuerit uelari mirabilia splendida spiritualium sacramentorum? Proinde satisfactum sibi esse putet, quisquis illud quærit, cur non saltem Moyses, cui deus facie ad faciem loquebatur, cœlorum istorū rationem enarrauit.

Exod. 34

Responso ad utranq; 02

Nume. 16. 21

Exod. 33. 7

De eo quod dictum est ad eundem beatum Job, & concentū cœli quis dormire facit, & que uel qualis illa dormitio sit. Cap. XIII.

Am nunc ut ad capitulum hic & supra memoratum sermo recurat, quis est ille cœli concentus? Et quæ uel qualis est dormitio eius? Dixit enim, Et cœcentum cœli quis dormire facit? Nimirum concentus concors est, & in nullo dissonans cantus, & eiusdem angelicæ cantionis omnis symphonia laus est sanctæ trinitatis, cuius uidelicet laudis summam hanc audiuius in Esaia, Sanctus, sanctus, sanctus, dominus deus exercituum, plena est omnis terra gloria eius, siue pleni sunt cœli & terra maiestate eius. Verus & pulcher concentus chordis omnibus bene extētis, & uocibus cunctis bene consonantibus, ex q̄ (sicut iam supra dictum est) eductus est coluber tortuosus omni uoce dissonus, omni symphonice contrarius, sibilator non cantor, non præcentor aut succentor, immo quantum in ipso fuit uel est, totius sacre musicæ corruptor. Quomodo illum talem cœcentum cœli dominus deus dormire fecit uel facit? Nimirum deiciendo siue eiiciendo de ordine uel choro cantantium illum sæpe dictum & sæpe excrandum colubrū tortuosum, quia dum illū detexit, pacem firmauit, & cœcordiam, fecit in sublimibus suis. Pax illa, cœcordia illa, nonne dormitio est? Quid em̄ aliud nobis hominibus sancta & mystica lex repromittit, nisi securitatem illam ineffabilem sub uerbis dormitionis? Eteom̄ edetis (inquit) panē uestrū in saturitate, & absq; terrore habitabis in terra uestra. Dabo pacē in finibus uestris, dormietis & non erit qui exterreat. Et protinus ostendens, quomodo uel per quid efficiatur illa dormitio nostra. Auferā (inquit) malas bestias, & gladius non transibit terminos uestros. Malæ quippe bestie sunt maligni spiritus & malarum bestiarum caput est ille coluber, id est diabolus, quorum terminos iam transiuit gladius, id est, sententia damnationis æternæ, quam supra iam diximus. Quid igitur in sermone pulchrius, in re preciosius, isto quod ait, & concentum cœli, quis dormire facit? O ter quaterq; beatus ille concentus cœli, ubi omnis multitudo & concinendo dormit, & dormiendo concinit. Sabbatizat em̄ & dormitio eius in sabbato est, ipsa requies domini, septima dies domini, & in illam requiem introiuit cum concentu interminabili, cū uoce ineffabili, cum extensione infatigabili.

Cœcentus cœli concors;

Job. 32

Esa. 6.

Leuit. 26. 3

Item de eodē concentu, & de uerbis concentus siue cantionis illius, quæ apud Esaiam audiuius, sanctus sanctus sanctus dominus deus. Cap. XV.

Audiuimus (ut supra iam dictum est) uerba quædam concentus siue cantionis illius, sanctus, sanctus, sanctus dominus deus. Quæ pulcher, q̄ æqualis tenor in uerbis, q̄ certus, q̄ stabilis. Nulli gradus sunt hic, nullū momentū incrementi siue decrementi in uocibus istis. ¶ Vnde ergo gradus suos accepit inimica hæresis? Nam ac si concentus ille sic cecinisset, Sanctus, Sanctior, Sanctissimus, & pluraliter addidisset Domini & Dñi, non singlariter Dominus Deus, ita sibi gradus fecit, maxime per os Arrii, ut diceret sp̄m sanctum magnum quidem, sed filiū sp̄itu sancto maiorē, & deo par

Job. 3

Esa. 6.

Cæcus hæreticorū discors.